

## Ông Thầy cùng với ông Cha trong tù

T&#225;c Gi&#7843;: Đoàn Thanh Liêm - Ng&#225;i Vi&#227;t Online  
Th&#7913; T&#432;: 19 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 07:20

---

Sunday, November 16, 2008

Th&#225;ng t&#227;a Thích Thi&#223;n Minh cùng với nhà báo Đi&#229;u C&#228;y Nguy&#223;n Văn H&#227;i và đ&#228;c M&#228;ng L&#228;i Nhân Quy&#223;n tuy&#228;n ch&#228;n đ&#228;nh nh&#228;n lãnh gi&#228;i Nhân Quy&#223;n Vi&#227;tNam năm 2008.

Th&#225;y Thi&#223;n Minh này còn r&#228;t trẻ, tên ngoài đ&#228;i là Hu&#228;nh Văn Ba, sinh năm 1953 t&#227;i B&#228;c Li&#228u. Ông b&#228;t tù t&#227; năm 1979 đ&#228;n năm 2005 m&#228;i đ&#228;c tr&#228; t&#228; do; nh&#228; v&#228;y là đ&#228; ph&#228;i trong tù liên t&#228;c su&#228;t 26 năm. Có th&#228; nói đây là m&#228;t v&#228; tu sĩ &#228;t lâu năm nh&#228;t t&#227;i mi&#228;n Nam VN.

Năm 2007, Th&#225;y cho &#228;n hành cu&#228;n sách “H&#228;i ký 26 năm l&#228;u đ&#228;y” t&#227;i h&#228;i ngo&#228;i.

Và nh&#228; đ&#228;c đ&#228;c cu&#228;n sách này, mà ng&#228;i vi&#227;t có đ&#228;c g&#228;i h&#228;ng với thêm đ&#228;c nhi&#228;u thông tin khá b&#228; ích đ&#228; vi&#227;t bài có t&#227;a đ&#228; nêu trên.

Qua cu&#228;n sách này, tôi tìm l&#228;i đ&#228;c nhi&#228;u khuôn m&#228;t các v&#228; tu sĩ Ph&#228;t giáo cũng nh&#228; Công giáo mà tôi có đ&#228;p đ&#228;c quen bi&#228;t thân th&#228;ng.

Tr&#228;c h&#228;t là Hòa Th&#228;ng Thích Đ&#228;c Nhu&#223;n, nguyên chánh th&#228; ký Vi&#227;n Tăng Th&#228;ng thu&#228;c Giáo H&#227;i Vi&#227;t Nam Th&#228;ng Nh&#228;t h&#228;i tr&#228;c năm 1975. Ngài là v&#228; chân tu đ&#228;c nhi&#228;u ng&#228;i quý tr&#228;ng. Tôi hay có đ&#228;p ti&#228;p xúc với ngài khi làm vi&#228;c cho H&#227;i Đ&#228;ng Tôn Giáo Th&#228; Gi&#228;i năm 1972-74. K&#228; c&#228; sau năm 1975, tôi v&#228;n lâu lâu t&#227;i thăm v&#228; th&#228;y kh&#228; kính và kh&#228; ái này t&#227;i chùa Giác Minh, đ&#228;ng Phan Thanh Gi&#228;n, qu&#228;n 10. Th&#225;y b&#228;t và b&#228; giam khá lâu &#228; Hàm Tân và đ&#228; viên t&#228;ch m&#228;y năm nay t&#227;i Saigon.

Ng&#228;i tu sĩ Ph&#228;t giáo mà b&#228; b&#228;t tù nhi&#228;u năm khác là Hòa Th&#228;ng Thích Hu&#228; Đ&#228;ng mà &#228; trong tù thì th&#228;ng g&#228;i là th&#228;y Đ&#228;t. Th&#225;y Đ&#228;t &#228; chung nhi&#228;u tr&#228;i tù với tôi &#228; Saigon và nh&#228;t là t&#227;i Hàm Tân. Ông ng&#228;i cao l&#228;n, v&#228;m v&#228; n&#228;c da ng&#228;m đen và r&#228;t nặng n&#228; th&#228;o v&#228;t. Ông hay giúp đ&#228; các tù nhân khác, nh&#228;t là chăm sóc cho ng&#228;i b&#228;nh ho&#228;n b&#228;ng thu&#228;c Nam

, vì ông r&#228;t r&#228;nh r&#228; v&#228; ngành Đông y. Chúng tôi có nhi&#228;u th&#228;i gian chung s&#228;ng trong tù và tâm

## Ông Thầy cùng với ông Cha trong tù

T&#225;c Gi&#7843;: Đoàn Thanh Liêm - Ng&#i Vi&#t Online  
Th&#7913; T&#432;,, 19 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 07:20

---

sẽ với nhau rồi là tâm đức. Tôi ngày qua M, tôi với n th&#ng liên h&# với thầy Đ&#t qua số ti&#p xúc với thân nhân của thầy cũng ở tại

California

. Hiện nay thầy đang trải nghiệm m&#t ngôi chùa ngoài phía Nha Trang.

V&# phía bên Công giáo, thì tác giả Thi&#n Minh có dịp từ chung khá lâu ngày tại các trại Xuân Ph&#c, Xuân L&#c với rồi nh&#u linh m&#c và mô tả cảnh các bên đ&#ng tù bị đ&#y đ&#a đ&#n ngã bên kia t&#c và chết trong tù. Cảnh như tr&#ng h&#p của Linh m&#c Nguyễn Huy Ch&#ng là người bạn cùng quê, cùng lứa với người anh của tôi. Trước khi làm linh m&#c, ông đã có thời làm dân biểu Quốc hội thời Đ&#nh t&#ng hòa và nổi tiếng vì đã dám công khai cùng với dân biểu “Kaki Nguyễn Văn Côn” phê phán ngay cả bà Ngô Đình Nhu tại diễn đàn quốc hội. Linh m&#c Ch&#ng bị bắt giam nh&#u ngày khi n&#n trở thành bên n&#ng và cũng đã chết tại trại Xuân Ph&#c cùng với nh&#u với linh m&#c khác như Nguyễn Văn Vàng (v&# Ph&#c quốc), Nguyễn Văn Minh (v&# nhà thơ Vinh Sơn) v.v...

V&# Linh m&#c là tu&#i và có danh tiếng nh&#t là Tr&#n Đình Thơ, người sáng lập Nhà Dòng Đ&#ng Công có trại số chính tại khu Tam Hà, Thơ Đức. Vào năm 1987, cả khu vực Nhà Dòng này bị công an đ&#n bao vây, bắt đi rồi nh&#u tu sĩ cùng với v&#b trên là Cha Thơ và tịch thu toàn bộ của số của dòng tu này. Hiện còn ở trong tù, Linh m&#c Thơ đã ở tù 90, nh&#ng với còn mình mình sáng suốt. Ngài vừa qua đời tại Thơ Đức vào năm 2007 ở tuổi đời trên 100 năm. Hiện với v&# Nhà Dòng Đ&#ng Công bị bách hại đã đ&#c phá bỏ trong giới Công giáo trên toàn thế giới. Và riêng ở M, thì chi nhánh Dòng Đ&#ng Công tại thành phố Carthage, Missouri đã là một Trung tâm Hành hương rồi nổi tiếng, lôi cuốn đ&#n c&# 7-80,000 khách hành hương tới khắp nơi trên thế giới, kể cả tại Việt Nam, đ&#u quy tụ với đây nhân Đ&#i hội Thánh M&#u vào đ&#u tháng 8 mỗi năm.

Trong cuốn hồi ký, Thầy Thi&#n Minh ghi lại rồi nh&#u kể niềm tin là tất đ&#p và cảm đ&#ng chung với các tu sĩ của nh&#u tôn giáo khác. Diễn hình là một giao tình của thầy với Linh m&#c Nguyễn Văn Luân. Với linh m&#c trại tù này là một người tù rồi kh&#ng khái, hiên ngang không bao giờ chịu khuất phục trước các áp lực của cán bộ cai tù. Xin trích vài đoạn trong cuốn “Hồi ký 26 năm lưu đày”, thầy Thi&#n Minh viết với linh m&#c Luân: “...Linh m&#c Luân lúc nào cũng viết như sau:

C&#ng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam

Không Đ&#c lập - Không T&# do - Không H&#nh phúc

## Ông Thầy cùng với ông Cha trong tù

T&#225;c Gi&#7843;: Đoàn Thanh Liêm - Ng&#i Vi&#t Online  
Th&#7913; T&#432;,, 19 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 07:20

---

Chính vì thế, Linh mục Luân phải kiên quyết cho đến ngày qua đời. Linh mục thổn thức nói với tôi rằng: ‘Thầy Thích Minh ơi! Mình phải viết đúng sự thật, chứ không thể viết khác được, nếu viết khác thì lòng ngấm tâm sẽ hỏng thên lờ mờ...’ Ngài thổn thức nói: ‘Uy vũ bất năng khuất...’

Và đây là một đoạn trong bài thơ cha Luân từng viết về Thầy Minh trước khi cha qua đời:

“Trước kia không biết Thầy Minh

Đến đây không nhận mà mình gặp nhau

Chúa Trời, Đức Phật trên cao

Còn ta trong ngục kết giao nghĩa tình...”

Thật là một tình đồng cảm thắm thiết giữa hai vị tu sĩ Phật giáo, Công giáo cùng bị giam giữ khốc liệt trong nhà tù cộng sản sau năm 1975 tại miền Nam Việt Nam.

Nếu tính riêng tại miền Nam kể từ 1975 đến nay, thì có đến nhiều ngàn tu sĩ, các giáo sĩ thuộc các tôn giáo Phật giáo, Công giáo, Tin Lành, Cao Đài, Hòa Hảo đã bị giam giữ ở các trại tù tàn bạo trong các nhà tù. Và đã có không biết bao nhiêu vị đã bị gục ngã trong tù. Trong số đó có những vị bôn án tử hình như Linh mục Trần Hữu Hiếu, Đệ Văn Nghi. Và thổn thức hỏi bạn “sát hại trong tù của Hòa Thích Minh là một vị lãnh đạo hàng đầu của Giáo Hội Phật Giáo VN Thế Ng Sinh trước năm 1975”, thì cho đến nay vẫn chưa được làm sáng tỏ.

Để thêm khuyến khích bài viết này, tôi xin có một đồng nghĩa với Tổng Hội Cựu Tù Nhân Chính Trị (TNCT) và hỏi ngài hi vọng do ông Nguyễn Trung Châu làm chủ tịch như sau:

## Ông Thầy cùng với ông Cha trong tù

T&#225;c Gi&#7843;: Đoàn Thanh Liêm - Ng&#i Vi&#t Online  
Th&#7913; T&#432;, 19 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 07:20

---

T&#ng h&#i đ&#ng ra kêu g&#i các t&# ch&#c tôn giáo và các h&#i ái h&#u TNCT &# các tr&#i tù nh&# Ái T&#-Bình Đ&#n, Xuân Ph&#c, Xuân L&#c, Hàm Tân v.v... cùng h&#p tác trong vi&#c th&#u th&#p các tin t&#c, tài li&#u v&# các tù nhân chính tr&# đ&# bi&#t rõ ràng xem “ai còn, ai m&#t”. Và nh&#t là danh sách nh&#ng tù nhân b&# án t&# hình, cũng nh&# b&# ch&#t trong tù.

Vi&#c này, t&#ng h&#i có th&# cùng ph&#i h&#p với “H&#i ái h&#u c&#u tù nhân chính tr&# và tôn giáo” do th&#y Thi&#n Minh sáng lập t&# năm 2006 và ho&#t đồng chính y&#u &# trong n&#c. T&#i h&#i ngo&#i, thì h&#i ái h&#u này hi&#n do ông Ph&#m Tr&#n Anh ng&#i b&#n tù chí c&#t v&#i th&#y Thi&#n Minh đ&#m trách vi&#c đ&#u hành.

H&# s&# v&# tù nhân chính tr&# Vi&#t nam c&#n ph&#i đ&#c th&#u th&#p đ&#y đ&#, phân lo&#i, đ&#i chi&#u, xác minh k&# l&#ng, trung th&#c, thì m&#i th&#t s&# có giá tr&# s&# li&#u phù h&#p với tiêu chu&#n khoa h&#c, và có s&#c thuy&#t ph&#c ch&#c ch&#n đ&#i v&#i c&#ng đ&#ng qu&#c t&#. Và nh&#t là t&#o đ&#c s&# tin t&#ng, xác tín ngay trong l&#p con cháu chúng ta.

Ti&#p theo, ng&#i vi&#t cũng xin l&#u ý quý đ&#c gi&# v&# bài t&#ng thu&#t c&#a Th&#ng T&#a Thi&#n Minh v&# cu&#c “Ti&#p xúc v&#i phái đoàn nhân quy&#n Liên Hi&#p Qu&#c đ&#c trách v&# tôn giáo” nh&# đã đ&#c ghi l&#i trong ch&#ng IX c&#a cu&#n h&#i ký t&# trang 173 tr&#i. Đ&#c qua ch&#ng này, đ&#c gi&# càng hi&#u rõ h&#n l&#p tr&#ng kiện đ&#nh, v&#ng vàng c&#a v&# tu sĩ Ph&#t giáo mà v&#n đã b&# giam gi&# và ng&#c đ&#i tàn t&# r&#ng r&# su&#t 26 năm trong lao tù c&#ng s&#n &# Vi&#t Nam.

Và qu&# th&#t Th&#ng T&#a Thích Thi&#n Minh là ng&#i r&#t x&#ng đáng đ&# đ&#c trao t&#ng gi&#i th&#ng Nhân Quy&#n Vi&#t Nam năm 2008, trong bu&#i l&# s&# đ&#c M&#ng L&#i Nhân Quy&#n Vi&#t Nam t&# ch&#c vào ngày Ch&# Nh&#t 14 tháng 12 năm nay, lúc 2.00 gi&# chi&#u, t&#i Civic Center c&#a thành ph&# Westminster, mi&#n Nam California v&#y.

Bu&#i l&# này cũng đ&#ng th&#i đ&# k&# ni&#m “60 năm ngày ban hành b&#n tuyên ngôn qu&#c t&# nhân quy&#n c&#a Liên Hi&#p Qu&#c 1948-2008”.

California, tháng 11 năm 2008

Đoàn Thanh Liêm, c&#u tù nhân chính tr&#